

Επιστροφή του Βυζαντίου στη Μόσχα!

/ [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#)

[epistroti vyzantiou](#)

Ολοκληρώνεται η οικοδόμηση του ναού της Αγίας Σκέπης της Υπεραγίας Θεοτόκου, που σύντομα θα διεκδικεί μια θέση στην πεντάδα των μεγαλύτερων ναών του κόσμου με παραδοσιακά βυζαντινά ψηφιδωτά.

Στη περιοχή Γιάσενεβο της Μόσχας ολοκληρώνεται η οικοδόμηση του ορθόδοξου καθολικού ναού της Αγίας Σκέπης της Υπεραγίας Θεοτόκου. Θα αποτελέσει τον πρώτο και τον μοναδικό, προς το παρόν, ναό, κτισμένο κατά τα αυστηρά βυζαντινά πρότυπα και θα υπενθυμίζει μ' αυτόν τον τρόπο ότι ο Χριστιανισμός ήρθε στην παλαιά Ρωσία από την Κωνσταντινούπολη.

Μία από τις παραδόσεις του βυζαντινού κανόνα είναι το λιτό εξωτερικό των εκκλησιών μαζί με την ιδιαίτερα πλούσια, λαμπρή εσωτερική διακόσμηση, καθώς συμβόλιζε την εξωτερική σεμνότητα του ανθρώπου και την πλούσια εσωτερική ζωή του.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό των βυζαντινών εκκλησιών αποτελεί η εκτενής χρήση ψηφιδωτών, περίτεχνης διακόσμησης που συμπεριλαμβάνει απεικονίσεις πουλιών, ζώων, καθώς και του μαρμάρου και λίγων τοιχογραφιών. Δυστυχώς, τα μωσαϊκά χρησιμοποιούνταν σπανίως στη Ρωσία, λόγω του υψηλού κόστους, ενώ οι ναοί διακοσμούσαν κυρίως με τοιχογραφίες, και γι' αυτόν το λόγο σήμερα στη Ρωσία δεν σώζονται δείγματα πρωτότυπων βυζαντινών μωσαϊκών. Διατηρήθηκαν αποσπασματικά σε λίγες εκκλησίες του Κιέβου.

Εργαστήριο ψηφιδωτών βυζαντινής τεχνοτροπίας

Ακόμη στο στάδιο του σχεδιασμού του ναού της Αγίας Σκέπης, ελήφθη η απόφαση να τηρηθεί, στο μέγιστο βαθμό, η βυζαντινή τεχνοτροπία και να διακοσμηθεί σχεδόν το 70% του εξωτερικού χώρου με μωσαϊκά.

Για να γίνει αυτό, προσκλήθηκαν φημισμένοι τεχνίτες μωσαϊκού της Μόσχας και με τη συνδρομή τους δημιουργήθηκε το εργαστήριο του ναού. Όπως λέει η καλλιτέχνη Γεκατερίνα Μαριάσκινα, το 2008 οι πρώτοι έξι αγιογράφοι έλαβαν την ευλογία και άρχισαν να δουλεύουν το μωσαϊκό δοκιμαστικά. Εκπαιδεύτηκαν από τους ειδικούς του εργαστηρίου του Αλεξάντρ Καρναούχοφ, που συνεχίζουν και σήμερα να βοηθούν τους τεχνίτες του ναού. Κάποιοι σχηματίζουν τα πρόσωπα και

τις μορφές των αγίων, άλλοι δημιουργούν σχέδια και γράμματα, άλλοι ασχολούνται με το φόντο...

Σήμερα υπάρχουν κι άλλες εκκλησίες που παραγγέλνουν μωσαϊκά στο εργαστήριο του ναού της Αγίας Σκέπης. Για τα έργα αυτά χρησιμοποιούνται έγχρωμες φυσικές πέτρες -μάρμαρο, όνυχας, τραβερτίνο και σμάλτο (ειδική τεχνική εφυάλωσης). Το σμάλτο υπάρχει έγχρωμο (πάνω από εκατό διακριτά χρώματα και αποχρώσεις) και χρυσό (παρασκευάζεται από φυσικό χρυσό). Το χρυσό σμάλτο χρησιμοποιείται κυρίως στη δημιουργία του πίσω φόντου, και αυτό δημιουργεί την εντύπωση ότι ο βυζαντινός ναός λάμπει από μέσα. Μία από τις πιο δύσκολες διαδικασίες στην κατασκευή ενός εσωτερικού, σύμφωνα με την Γεκατερίνα Μαριάνσκινα, είναι η επιλογή των χρωμάτων και η γένεση της σύνθεσης: πρέπει να συννευρεθούν η τοιχογραφία, το ψηφιδωτό και ο διάκοσμος από λευκό μάρμαρο, μέριμνα προσκεκλημένων γλυπτών.

Η διακόσμηση του ναού

Ο ναός της Αγίας Σκέπης της Υπεραγίας Θεοτόκου χωρίζεται σε δύο τμήματα: το κάτω τμήμα αποτελούν ο μικρός ναός του Αρχαγγέλου Μιχαήλ (βαπτιστήριο προς τέλεση βαπτίσεων) και το πάνω - ο κύριος ναός. Τα (κατασκευαστικά/διακοσμητικά) έργα επικεντρώνονται σήμερα στον πάνω ναό, η διακόσμηση του οποίου θα αποτελείται, επί το πλείστον, από μωσαϊκά. Έχει ήδη ολοκληρωθεί η διακόσμηση του τρούλου της κεντρικής αψίδας, όπου σύμφωνα με τον βυζαντινό κανόνα εγγράφεται η απεικόνιση του Παντοκράτορα. Τα δάκτυλα του δεξιού χεριού του Κυρίου ευλογούν, ενώ στο αριστερό του χέρι κρατά το Ευαγγέλιο, ανοιχτό στην σελίδα με τους στίχους: “Εγώ είμαι το φως τού κόσμου· όποιος ακολουθεί εμένα, δεν θα περπατήσει στο σκοτάδι, αλλά θα έχει το φως τής ζωής”.

Έχει ολοκληρωθεί η διακόσμηση της οροφής του κεντρικού και μεγαλύτερου τρούλου που κορυφώνεται με έναν βυζαντινό σταυρό περικυκλωμένο από αγγέλους, ο οποίος συμβολίζει τη σωτηρία της ανθρωπότητας. Αν και απομένει να ολοκληρωθεί το τμήμα του ιερού, να διακοσμηθούν οι τοίχοι και οι πεσσοί, φέτος το φθινόπωρο οι καλλιτέχνες σκοπεύουν να θέσουν την τελευταία τελεία.

Σε αντίθεση με τον πάνω ναό, το βαπτιστήριο είναι ήδη έτοιμο, λειτουργεί και εκεί τελούνται ακολουθίες. Ο κάτω ναός είναι επίσης μοναδικός - στο εσωτερικό του έχουν αναπλασθεί ακριβή προπλάσματα του συνόλου των πέντε μεγαλύτερων ιερών του Χριστιανισμού που βρίσκονται στα Ιεροσόλυμα, στον ναό του Παναγίου Τάφου: του Άστρου της Βηθλεέμ, του Παναγίου Τάφου, της Στήλης του Χρίσματος, του Τάφου της Παναγίας, του Γολγοθά. Επίσης, στον ναό έχει αναπλασθεί η

Φυλακή όπου κρατήθηκε ο Χριστός τη νύχτα πριν τη Σταύρωση, η Στήλη του Άγιου Φωτός και ο λίθινος νεροκουβαλητής από τη Κανά της Γαλιλαίας – το σύμβολο του πρώτου θαύματος που έκανε ο Ιησούς Χριστός (η μετουσίωση του νερού σε οίνο).

Οι πέντε καλύτεροι τεχνίτες

Η δημιουργία ενός μωσαϊκού είναι δύσκολο έργο και απαιτεί μεγάλη υπομονή και σπουδή. Για το κάθε τετραγωνικό του μωσαϊκού χρειάζονται, ανάλογα με την πολυπλοκότητα του σχεδίου, από μία ως και μερικές εβδομάδες. Συνολικά, 2,500 τετραγωνικά θα καλυφθούν με μωσαϊκό στον ναό της Αγίας Σκέπης – μπορείτε να φανταστείτε τον όγκο του έργου που έχουν ν' αντιμετωπίσουν οι τεχνίτες.

Σε αντίθεση με την τοιχογραφία, το μωσαϊκό είναι ανθεκτικότερο στον χρόνο. Δεν κινδυνεύει ούτε από την υγρασία, ούτε από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας, ούτε από το δυνατό φως του ηλίου, κι αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό για τις ρωσικές κλιματικές συνθήκες: σχεδόν όλες οι ρωσικές εκκλησίες είχαν τοιχογραφίες, είναι, όμως, άραγε πολλά από τα πρώιμα έργα που διατηρήθηκαν ως τις μέρες μας; Μόνο λίγα σπαράγματα...

Όπως λένε οι ειδικοί, μετά την ολοκλήρωση του κτίσματος και της διακόσμησής του, ο ναός της Αγίας Σκέπης της Υπεραγίας Θεοτόκου στο Γιάσενεβο, χάρη στην πιστότητα της υλοποίησης του βυζαντινού κανόνα και την έκταση του μωσαϊκού, θα είναι άξιος να ανήκει στην πεντάδα των μεγαλύτερων ναών του κόσμου με παραδοσιακά βυζαντινά ψηφιδωτά, να αισθανθεί το μεγαλείο τους και να μοιραστεί το πνεύμα της πρώιμης Ορθοδοξίας.

Το πρωτότυπο άρθρο στα ρωσικά δημοσιεύτηκε στο νέο περιοδικό "Νόμερ"

Πηγή: rbth.gr